

Achter de schermen

*Ter ere van mijn oorsprong,
op wiens schouders ik mag staan:
mijn ouders Henk en Anneke,
hun ouders en al mijn voorouders.*

Disclaimer

Dit verhaal is een creatieve reconstructie, gebaseerd op persoonlijke ervaringen, herinneringen en waarnemingen. Hoewel gebaseerd op feitelijke gebeurtenissen, is dit een gefictionaliseerd verhaal. De inhoud van dit verhaal dient dan ook niet te worden opgevat als feitelijke verslaglegging of objectieve waarheid, maar als een persoonlijke inkleuring van gebeurtenissen, die beïnvloed kan zijn door tijd, context en perspectief.

Achter de schermen

na fraude en faillissement

Daniëlle Foolen

Colofon

© 2025 Daniëlle Foolen / Makeamindshift

daniellefoolen.com

Illustraties: Jennie ter Horst – deplaattekenaar.nl

Vormgeving: Pieter Kuiper en Sybren Vlasblom – deboekontwerpers.nl

Omslag: Sybren Vlasblom

Druk: Wilco – wilco.nl

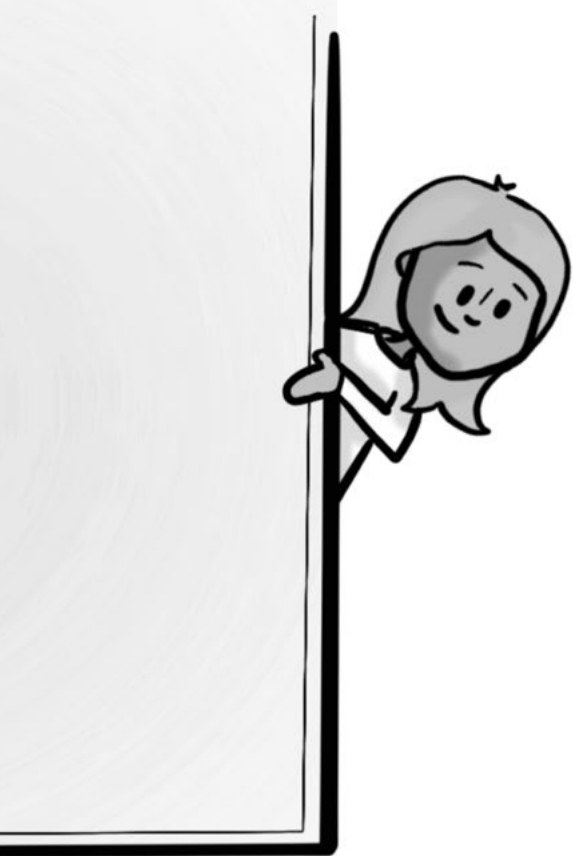
Eerste druk

ISBN 9789083617008

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Inhoud

Hoofdstuk 1	Proloog	9
Hoofdstuk 2	Oproep tot avontuur	17
Hoofdstuk 3	Weerstand en weigering	35
Hoofdstuk 4	Ontmoeting met de mentor	51
Hoofdstuk 5	De drempel	63
Hoofdstuk 6	De nieuwe wereld	77
Hoofdstuk 7	De inwijding	93
Hoofdstuk 8	De crisis	111
Hoofdstuk 9	Het verraad	125
Hoofdstuk 10	De terugkeer	141
Hoofdstuk 11	Mama, mama, mama	167
Hoofdstuk 12	(er) uitvliegen	177
Hoofdstuk 13	De wederopstanding	201
Hoofdstuk 14	Het elixer	219
Hoofdstuk 15	Pijnlijke lessen	233
Dank		261
Over de auteur		262
Recensies		264
> Namenlijst	Op de binnenkant van de achterflap	

Hoofdstuk 1

Proloog

‘Veel plezier op school, hè!’ roep ik mijn jongste na, terwijl ze in het halfdonker van de koude winterochtend wegrijdt. Wat lijkt ze klein met haar acht jaar, op de net iets te grote, nieuwe omafiets. Ik voel een steekje in mijn maag. De verhuizing uit Portugal vorig jaar was een grote verandering voor de kinderen. ‘Mama, als we niet naar Amsterdam gaan, dan in ieder geval naar Den Bosch? Maar niet naar een klein dorpje alsjeblieft!’ hadden mijn dochters alle drie gesmeekt. Ik had niet naar hen geluisterd, het waren toch kinderen! Ook anderen had ik niet in vertrouwen genomen. De koers om uit de onhoudbare situatie in Portugal te komen had ik helemaal alleen uitgezet.

Daar zit ik dan op maandagochtend vroeg. Werkloos aan de keukentafel in een tijdelijk huurhuis, dat ironisch genoeg slechts een paar honderd meter van de plek ligt waar ik tot mijn achttiende woonde, in een klein Brabants dorpje. Het is rustig sinds mijn interim-opdracht, als financieel manager bij een bouwbedrijf, eind vorig jaar afliep. Natuurlijk zat de kerstvakantie ertussen, maar toch. Stijfjes op de kussens van de tuinbank, die tot keukenmeubilair is gebombardeerd, staar ik voor me uit. ‘Ha! Nu ik zit echt op de bank,’ lach ik wrang in mezelf. Op tafel de haastig achtergelaten ontbijtboel. De afzuigkap schijnt met gelige licht op de inductieplaat die duidelijk haar beste tijd heeft gehad. Kwaliteitsmateriaal uit de jaren negentig, het moment waarop ik mijn geboortedorp verliet om te gaan studeren. ‘Japankunde?’

Archeologie?’ Ik hoor het mijn moeder nog enigszins smalend zeggen. ‘Met dat soort studies kun je toch geen droog brood verdienen! Ga iets nuttigs studeren, zoals economie, dan hoef je van niemand afhankelijk te zijn.’ Ze klonk fel en vervolgde met: ‘Ik kon vroeger heel goed leren op de lagere school, maar moest als oudste meisje gewoon meehelpen thuis, op de boerderij. Alleen “ons jongens” mochten verder studeren en ik deed de huishoudschool.’ Ook mijn vader had geen mogelijkheid gehad om naar de universiteit te gaan. En dus schreef ik me in voor economie in Maastricht.

Het huis voelt leeg, zo zonder de drukte van de kinderen. ‘December en januari zijn altijd rustig,’ had een collega gezegd van het kleine bureau waar ik me sinds vorig jaar als zelfstandige bij had aangesloten. ‘We zien elk jaar weer dat een deel van onze adviseurs dan zonder opdracht op de bank zit. In de maanden daarna trekt het weer aan. Geniet van de tijd die je nu hebt, zeker met dit mooie winterweer. Straks wordt het weer heel druk.’ Zijn advies valt me zwaar. Hoezo genieten? Ik wil werken en geld verdienen! Weer wat doen, het huis uit!

*

De muziek schalt uit de luidsprekers van mijn auto terwijl ik een dag later behendig inparkeer voor de glazen kantoor-toren. Even verderop kijkt iemand verstoord om. ‘Betrappt. Guilty pleasure!’ zeg ik lachend terwijl ik uitstap. Mijn collega van het adviesbureau grijnst: ‘Stress?’ Ik knik. ‘Als ik niet lekker in mijn vel zit, dan zing ik het er gewoon in de auto uit! Toen ik in Portugal werkte was dat mijn grootste uitlaatklep voor alle stress. Elke dag bijna tweehonderd kilometer.’

'Niet lekker in je vel? Vertel?'

Boven op kantoor aangekomen zoeken we een zithoek om even ongestoord te praten. We hebben vorig jaar samengewerkt aan de financiering van een grote overname. Ik vertel over de investeerder waar ik de afgelopen tien jaar voor werkte. 'Hij nam me aan als financieel directeur voor zijn radiogroep en ik voelde me vereerd.'

'Hoezo vereerd?'

'Dit soort posities gaat daar alleen via een netwerk. Ik was niet van die inner crowd en ik was ook nog nooit financieel directeur geweest.'

'Maak je jezelf nou niet een beetje klein? Je hebt een dijk aan ervaring!'

'Ik voelde dat ik mezelf moest bewijzen.'

'Hoe dan?'

'Nou, aan het einde van de eerste maand was er al geen geld meer om de salarissen te betalen. Degene die verantwoordelijk was had mij gewoon geen inzicht gegeven.'

'Die deed haar werk dus niet.'

'Inderdaad. Die heb ik daarna snel ontslagen.'

'En heb je de investeerder toen om hulp gevraagd?'

'Zeker niet. Ik heb het geld zelf bijeengeschraapt.'

'Oh?'

'Ja, ik ging naar onze beste klanten om een voorschot te vragen.'

'Als ik een klant heb die in de financiële problemen zit, dan weet ik wel wie ik ga bellen!' zegt mijn collega lachend en staat op om aan het werk te gaan.

*

Het is al druk als ik aan het eind van de morgen de deur van het eetcafé opendoe. Ik ben te vroeg voor mijn afspraak en

pak de zalmroze krant uit mijn tas. 'Bank wacht op reddingsplan'. Met verbazing lees ik over hoe een bijna tweehonderd jaar oude financiële instelling nu op omvallen staat. Van oorsprong begonnen als een spaarbank met een meer sociale dan commerciële doelstelling, was het sinds de beursgang door een enorme expansiedrang verkeerd gegaan. De bank had zich verslikt in de acquisitie van een overambitieuze vastgoedbedrijf; de kredietcrisis was het laatste duwtje geweest. Spaarders verloren het vertrouwen in de onderneming en haalden massaal hun geld weg. Beleggers speculeerden op de verdere onderuitgang van de koers. Zou de overheid ook deze bank moeten stutten, nadat ze dit jaren eerder al bij twee andere grootbanken gedaan had?

Ik zwaai wanneer mijn lunchdate langs het raam loopt. Zoals altijd ziet Janine er prachtig uit in een roomkleurig mantelpakje en hoge hakken. Met al haar elegantie voel ik me ter plekke een beetje slonzig. We begroeten elkaar hartelijk met drie zoenen. 'Vertel eens, hoe gáát het met je?' vraag ik snel voor ze me hetzelfde kan vragen. We hebben elkaar niet meer gezien sinds ze vijf maanden geleden plotseling wegging als CFO bij het bouwbedrijf waar ik toen als interim werkte.

'Wat een rollercoaster was dat, ja! We moeten echt bijpraten.'

Ik glimlach om haar enthousiasme. Behalve een erg sympathiek mens, is ze ook een zeer goede vakvrouw die haar sporen in corporate Nederland heeft verdiend. 'Harold en jij waren zo'n goed setje samen,' vervolg ik.

'Klopt. En we hadden die reorganisatie net aangekondigd.'

‘Ja! Daarom waren we allemaal zo verrast toen Harold opeens zijn vertrek aankondigde.’

‘Ik wist natuurlijk al langer dat hij benaderd was voor deze functie. Maar wat we toen niet konden vertellen maar wat wel meespeelde, is dat de beursgang uitgesteld zou worden.’ Janine kijkt serieus.

‘Het was natuurlijk ook een slecht jaar voor bouwbedrijven.’

‘Die kredietcrisis gooide roet in het eten en de aandeelhouders zaten totaal niet op één lijn. Alle veranderingen die wij in gang gezet hadden liepen vertraging op.’

‘Ja, snelle jongens van de Zuidas tegenover een degelijke aannemersfamilie uit Twente,’ floep ik eruit.

Ze glimlacht en knikt. ‘Ik begreep dus wel dat Harold geïnteresseerd was. Dan had hij in ieder geval geen last meer van zakendoen aan de keukentafel.’

‘Gebeurde dat dan?’ vraag ik verbaasd.

‘Iedereen kende elkaar natuurlijk al jaren! Ze zagen elkaar op lokale bijeenkomsten en dan bespraken ze wat. Ze waren niet gewend om de formele regels en processen van goed bestuur te volgen. En ze hadden er soms ook gewoon geen zin in, zo is het ook wel weer.’

We worden onderbroken door het meisje dat de lunch serveert. Terwijl ik aan mijn salade begin, vervolgt ze: ‘Maar weet je wat mij nekte daar, toen Harold weg was?’ Ik schud mijn hoofd. ‘Dat de grootaandeelhouder mij “meisje” noemde ten overstaan van iedereen!’

‘Hè? We zitten toch niet meer in de jaren vijftig?’

‘I know... Maar nu naar jou.’

‘De schwung was er wel uit hoor, nadat jij ook vertrokken was. Het was één grote uittocht. En dan al die speculaties wie waar zou komen.’

'Zo vermoeiend, dat politieke spel.' Janine zucht.
'Echt niks voor mij. Ik heb in Portugal echt wel geleerd om iets diplomatieker te zijn, maar aan mijn lijf geen polonaise!' 'Zo ken ik je weer!' 'Ik vond het niet erg dat mijn interim-opdracht in december afgelopen was.'
'Snap ik! Heb je al een andere opdracht?'
'Nee. Maar ik hoop snel weer aan het werk te zijn.' Mijn frustratie slik ik dapper weg.

*

Enkele dagen later gaat vroeg in de ochtend mijn mobiel. De ringtone klinkt schel in het stille huis. Buiten is het nog donker terwijl ik het tafelkleed uit de la haal.
'Goedemorgen Martina.' Ik herken meteen Harolds kenmerkende nasale accent. 'Heb je de krant gelezen?' Hij wacht niet op antwoord, maar komt meteen ter zake. 'Er is van alles gaande hier.' Ik bevestig dat ik het bedrijf volg sinds hij er werkt. 'Mooi. Ik begrijp dat je beschikbaar bent. Kun je morgen naar mijn kantoor komen?'

Als ik de telefoon op het aanrecht leg, valt mijn oog op de klok. De meiden hadden al op moeten zijn! Niet hun favoriete bezigheid, zeker in deze tijd van het jaar. Onder aan de trap roep ik: 'Dames, uit bed komen! Het is bijna tijd.' Ik ben weer helemaal in het hier en nu. Mijn gesprek met Harold verdwijnt naar de achtergrond. Eerst de meiden op tijd naar school!

Hoofdstuk 2

Oproep tot avontuur

‘Wat is Hamburg toch een prachtige stad!’ Harold kijkt uit het raam van de taxi. Hij houdt van de oude Hanzesteden. Het is de eerste week van zijn drie maanden durende internationale inwerkprogramma als nieuw lid van de raad van bestuur van deze technische onderneming. De kans om Robert volgend kwartaal op te volgen als groep-CEO kwam voor Harold op het juiste moment. Bovendien is dit internationale bedrijf, met dertigduizend werknemers en een omzet van meer dan vijf miljard, al jaren de beurslieveling waar iedereen wil werken.

Harold heeft zich voorgenomen om tot Robert met pensioen gaat de hele groep eens rustig te leren kennen. Het Duitse bedrijf is de eerste divisie van de onderneming die hij in zijn programma aandoet. Het is de grootste en oudste divisie. Tijdens de rit naar het kantoor vraagt hij de taxichauffeur om langs het voetbalstadion te rijden dat door de onderneming gesponsord wordt. Wanneer hij de enorme letters van de onderneming, zijn nieuwe werkgever, op de voorgevel van het grote stadion ziet, voelt hij geen trots maar een gevoel van irritatie opkomen. Van berichten op internet had hij begrepen dat de vorige sponse deal maar liefst vijftwintig miljoen euro had gekost. Met de lage marges in hun branche vraagt hij zich af hoe dit rond te rekenen is.

In de receptie wacht de secretaresse, die zich voorstelt als Elsa, al op hem. Met alle egards begeleidt ze hem naar

boven en spreekt hem aan met 'Herr Doktor'. Hij wordt er een beetje kriebelig van, en als ze de zaal uitloopt, bedenkt hij lachend dat ze nog net niet achteruit de zaal uitgaat. Zijn binnenpretje wordt onderbroken door een harde stem. 'Harold, wat fijn kennis te maken!' Arno, de Duitse CEO, is klein van stuk en lichtelijk gezet. Breed glimlachend en met uitgestoken hand loopt hij op Harold af en grijpt hem net iets te stevig vast.

Harolds compliment over het kantoor en de vraag hoe lang ze er al zitten leidt tot een gedetailleerde uiteenzetting. Vol trots en geestdrift vertelt Arno dat dit gebouw speciaal voor het bedrijf was ontworpen. Het geeft Harold de gelegenheid om de Duitse CEO rustig te observeren. Blauwe ogen schitteren fel onder een paar imponerende bruine wenkbrauwen. Het keurig geknipte bruingrijze haar beweegt nauwelijks, het ligt vastgeplakt met haargel tegen zijn schedel. Het klassieke donkerblauwe pak met zijden pochet kleedt netjes af. 'Vast een duur maatpak,' schat Harold in. Zelf draagt hij gewoon confectiepakken en heeft niet zoveel op met mode en accessoires.

'Op weg hiernaartoe reed ik langs het stadion, erg indrukwekkend!' Ze nemen plaats aan een vergadertafel. 'Ja, goed hè!' gaat Arno onverstoorbaar verder. 'Het heeft me veel moeite gekost om de sponsordeal te krijgen. Er waren verschillende kapers op de kust die ook hun naam aan het stadion wilden verbinden. Ik ben er jaren mee bezig geweest, maar uiteindelijk is het me toch gelukt. Het kost wel wat, maar dan heb je ook wat!' Stralend en handenwrijvend kijkt hij naar de andere kant van de tafel. Harold, die zijn kaken voelt verstrakken, mompelt slechts 'mm-hmm'.

‘Een ander huzarenstukje dat we hier in Duitsland toch maar voor elkaar krijgen is natuurlijk het project in Polen. Echt een unieke kans die we met dit bedrijf hebben om het verschil te maken met het eerste en grootste pretpark in Oost-Europa. Hiermee gaan we onze naam écht vestigen. Vorige zomer hebben we de officiële opening goed gevierd. Wacht, ik zal even het filmpje opzoeken dat toen gemaakt is, dan krijg je een indruk.’ Hij rommelt wat op zijn iPad. ‘Ah, hier heb ik het. Kijk, uit het niets hebben we een klein festivaldorp gebouwd. Er waren vijf van die grote dome tenten met in elk de sfeer van één van de themalanden. Zo hadden we het Lost Kingdom, Old Poland, Creature Lagoon, Land of Legends en Castle Island. Het was fantastisch en de lokale pers was lyrisch.’

Harold: ‘Dat zijn nogal wat plannen. Klopt het dat er momenteel alleen een weiland is waar nog niks gebouwd wordt?’ Arno ratelt verder over hoe prachtig de maquette is en over het toekomstige waterpark en amusementsdorp. ‘Interessant ja. Indrukwekkend ook. En hoe ziet het financiële plaatje eruit?’ onderbreekt Harold. Arno kijkt verstoord op. ‘Je wilt natuurlijk de meest recente cijfers, maar die heb ik even niet paraat. De financiële afdeling is nu druk bezig met de jaarafsluiting.’

*

Na zijn bezoek aan Hamburg, en voor hij weer verder reist, maakt Harold een tussenstop in Nederland. Als nieuwe bestuurder en toekomstige CEO van de onderneming wil hij de eerste vergadering met de auditcommissie niet missen. De jaarcijfers en het auditrapport van de accountant staan op de agenda en er is een flinke discussie gaande

over een zogenaamd foutieve boeking van bijna honderdvijftig miljoen euro. In de voorbespreking hierover met zijn andere collega's in de raad van bestuur, de huidige CEO Robert en zijn CFO Simon, hadden beide heren hem met veel vuur en woorden als 'belachelijk' en 'onredelijk' duidelijk gemaakt hoe volstrekt oneens ze het daarmee waren.

Een groot raam bestrijkt de hele wand van de vergaderzaal en kijkt uit op de parkeerplaats van het naastgelegen hotel. Zo op het eerste gezicht bij uitstek een plek voor vluchtige en geheime ontmoetingen. Het hoofdkantoor van de onderneming ligt erg praktisch, zo direct aan de snelweg, maar charme heeft de omgeving bar weinig. In de jaren tachtig was het één van de topplekken in de regio om kantoor te houden, maar nu is daar weinig meer van over. De half leegstaande, betonnen kantoorgebouwen die de ingang van het terrein vormen, geven het geheel een verwaarloosde uitstraling.

De zeven mannen die de onderneming vertegenwoordigen, vier van de auditcommissie en drie van de raad van bestuur, kijken de accountant en zijn collega verwachtingsvol aan. Het is stil in de kamer op het gerinkel van de koffiekopjes na. De accountant legt zijn bruinleren tas met documenten op tafel en trekt de stoel naar achter. De spanning in de ruimte is bijna tastbaar wanneer de rapporten worden uitgedeeld. Dan zegt Harold plotseling: 'Sorry, maar ik ga even ergens anders zitten. Het voelt een beetje onevenwichtig hier aan tafel: zeven tegen twee.' De accountant kijkt verbaasd op terwijl het nieuwe bestuurslid aan zijn kant komt zitten.

De voorzitter van de auditcommissie neemt zoals gebruikelijk het woord. 'Welkom heren. Laten we maar meteen naar de conclusie gaan van het auditrapport van de accountants. Alle aanwezigen zijn drukbezet, dus het is in ieders belang dit kort te houden.' 'Nou, ik wil eigenlijk het hele document bespreken,' zegt Harold rustig en hij ziet verschillende ogen zijn kant op kijken.

'Ahum,' de accountant schraapt zijn keel en lijkt een beetje zenuwachtig. 'Dan stel ik voor dat we beginnen met het eerste punt van de samenvatting: het werkkapitaal.' Hij wacht een reactie van het gezelschap tegenover hem niet af en gaat verder. 'Zoals we vorige zomer al aanstipten, maken we ons hier steeds meer zorgen over. Vooral het hoge bedrag aan onbetaalde facturen dat in Duitsland nog steeds openstaat, is een probleem. Naar onze mening heeft de onderneming nog maar weinig vet op de botten om tegenvallers op te vangen.'

Hij laat even een stilte vallen zodat erop gereageerd kan worden. Harold kijkt naar zijn twee collega-bestuurders. Simons gezicht is bedrukt, ook al probeert hij het in de plooi te houden. Het lijkt of de man een beetje verstijfd op zijn stoel zit en zijn ogen lichtelijk opengesperd heeft. Robert is zoals gewoonlijk beweeglijker; zijn handen draaien rusteloos aan het koffiekopje. Zijn gezicht begint rood aan te lopen en hij moet zich duidelijk inhouden om de auditor niet meteen van repliek te dienen. Simon krijgt, zoals gebruikelijk, als eerste het woord van de voorzitter. 'We hebben vorig jaar de druk flink opgevoerd bij de Duitse dochter om de facturen sneller te innen. Maar weet u, in dat land zijn we wettelijk verplicht om al het gevraagde

meerwerk gewoon uit te voeren. Daar ontstaat naderhand nogal eens discussie over met de klant, iets wat we vaak in de rechtbank moeten afhandelen. En tot die tijd betaalt de klant gewoon niet.'

Harold vraagt zich af of dit een valide verklaring is. Wat zou er écht gedaan zijn om te zorgen dat klanten sneller betalen? Terwijl Simon met monotone stem verder praat ziet hij dat Robert steeds ongeduriger wordt, tot hij zijn collega uiteindelijk ruw onderbreekt. 'Ja, dat is allemaal wel helder nu. Dank je voor je verhaal.' Simon houdt beduusd zijn mond en schuift zijn stoel naar achter. Harold is geschokt en wil in een reflex iets zeggen, maar besluit dat dit niet het moment is om Robert aan te spreken op zijn respectloze gedrag.

Nonchalant vervolgt Robert: 'We zijn op de financiële afdeling druk bezig om facturen te innen, dus jullie hoeven je als accountants echt geen zorgen te maken.' Daarna legt hij met veel verve uit waarom het bedrijf wereldwijd zo succesvol is. 'Met de recente overname van ons eerste Turkse bedrijf liggen nieuwe en kansrijke markten voor ons open. Bijvoorbeeld het Midden-Oosten en de voormalige Sovjetrepublieken. We hebben orders voor een mooi resort in Azerbeidzjan en een groot onderwijsproject in Abu Dhabi.' Hij vertelt aanstekelijke verhalen over nieuwe acquisities en projecten die in de nabije toekomst meer aan het resultaat zullen gaan bijdragen. Mooie woorden allemaal, denkt Harold. Maar hij stapt wel heel gemakkelijk over de onbetaalde facturen in Duitsland heen.

De accountant gebruikt een adempauze in Roberts monoloog om het volgende punt uit de samenvatting van hun